

Prædiken

Langfredag

Tekster: *Es 52,13-53,12; Mark 15,20-39*

Salmer: 199, 192

Prædikant: Nicolai Røge

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus:

Da de havde hånet ham, tog de purpurkappen af ham og gav ham hans egne klæder på. Så førte de ham ud for at korsfæste ham. Og de tvang en mand, som kom forbi ude fra marken, til at bære hans kors. Det var Simon fra Kyrene, far til Alexander og Rufus. De førte ham ud til stedet Golgata – det betyder Hovedskalsted. De ville give ham vin krydret med myrra, men han tog det ikke. Så korsfæstede de ham og delte hans klæder ved at kaste lod om, hvem der skulle have hvad. Det var den tredje time, da de korsfæstede ham. Og indskriften med anklagen imod ham lød: »Jødernes konge«. Sammen med ham korsfæstede de også to røvere, den ene på hans højre, den anden på hans venstre side. Således gik det skriftord i opfyldelse, som siger: »Og han blev regnet blandt lovbyggere.« De, der gik forbi, spottede ham og rystede på hovedet og sagde: »Nå, du, som bryder templet ned og rejser det igen på tre dage, frels dig selv og stig ned fra korset!« Også ypperstepræsterne og de skriftkløge hånede ham på samme måde og sagde til hinanden: »Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse. Kristus, Israels konge – lad ham nu stige ned fra korset, så vi kan se og tro!« Også de, der var korsfæstet sammen med ham, hånede ham. Og da den sjette time kom, faldt der mørke over hele jorden indtil den niende time. Og ved den niende time råbte Jesus med høj røst: »Eloí, Eloí! lamá sabaktáni?« – det betyder: »Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?« Nogle af dem, som stod der og hørte det, sagde: »Hør, han kalder på Elias.« Så løb én hen og fyldte en svamp med eddike, satte den på en stang og gav ham noget at drikke, idet han sagde: »Lad os se, om Elias kommer og tager ham ned.« Men Jesus udstødte et højt skrig og udåndede. Og forhængen i templet flængedes i to dele, fra øverst til nederst. Da officeren, som stod lige over for ham, så, at han udåndede sådan, sagde han: »Sandelig, den mand var Guds søn.« (*Mark 15,20-39*)

Prædiken:

Langfredag er mørke. Ikke kun det mørke, som faldt over verden fra den sjette til den niende time. Heller ikke kun det mørke, som havde formørket de menneskers sind, som stod ved korset og så på. Nej, langfredag er et mørke, som rækker langt videre og langt dybere, end denne enkelte dag i menneskehedens historie. For dagen var ikke mørkere end andre dage. Og stedet, Golgata, var ikke mere formørkede end alle andre steder. Det, som gør langfredag mørk er, at her blev vores og verdens sande mørke afsløret. Et altomsgribende mørke, som er anderledes end det mørke, vi ellers kender.

Langfredags mørke er nemlig mere og andet end det mørke, som normalt omgiver os. Det er ikke det dramatiske mørke, som kaster skygger, og som sætter vores tanker i gang. Det er heller ikke det natlige mørke, som kan kaste uhygge af sig. Det er et langt mere forståeligt, og langt mere genkendeligt mørke end det. Langfredags mørke er nemlig det mørke, som ligger bagved og under vores hverdage. Det, som truer os udvendig og indvendig. Det mørke, som er i os. I os alle – hver og en.

Når vi hører Jesu lidelseshistorie fortalt, som vi gør det i dag, så har vi nok en tendens til at tænke på det, som noget abstrakt. Til nok at genkende smerten og lidelse. Til nok at se den forråelse og brutalitet, som var til stede, men til samtidig at skubbe det fra os. Som mørket og volden i en film eller bog, der eksisterer i fortællingens univers, men som ikke kommer ud derfra. Som noget vi ser i fjernsynet. Det sker, men vedrører ikke os og vores liv. Det kunne – heldigvis – ikke ske for os.

Men når det kunne ske dengang, hvad er det så, der gør, at vi kan tænke, at menneskeheden – at vi – de seneste små 2000 år er kommet så lykkeligt og vel videre, at vi nu er ude af mørket, og at det aldrig selv kunne ske for os?

For er alt andet i lidelseshistorien ikke noget vi genkender? Kender vi ikke til sorgen og savnet, rådvildheden og fortvivlelsen, til angsten og døden? Kan vi ikke skribe med i afmagten, når han på korset råber “Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?”. Kender vi ikke til at være forladt?

Der er intet menneskeligt mørke, der er så stort, at vi ikke finder det Langfredag. Der er ingen, der kan sige, at de i deres eget liv og sind kan finde et dybere mørke end det, der afsløredes Langfredag. Som mennesker er langfredags mørke noget af det mest genkendelige og menneskelige, der møder os.

Men selvom vi genkender det hele fra vores eget liv, så er det ikke os, der hænger på korset. Det er ikke os, der fortvivler og råber og dør. Det er os, der står ved siden af. Det er os, der kommer med de hånlige kommentarer. Os, der forråder ham. Os, der har naglet og dødsdømt ham. For også den del, kan vi genkende fra vores liv.

Og det er det, der er langfredags mørke. Erkendelsen af, at vi selv er mørket. At det ikke er noget, der kommer ude fra, men noget, der findes i os. At det ikke er noget vi kommer ud for, men noget vi selv tager del i. Vi er medskyldige i mørket. Det forstår vi, når vi hører lidelsesberetningen. Når vi erkender, “at det kunne være mig”. Ikke mig, der hang på korset, men mig, der var et sted nedenfor. Blandt romerne, der med ligegyldighed gjorde deres pligt. Blandt disciplene, der sov, flygtede og fornægtede. Blandt folkeskaren, der råbte “Korsfæst ham!”. Alle kunne vi med lethed indtage en plads ved korset.

Det er det, Langfredag fortæller os. Fortæller os, at lidelsesberetningen ikke er en historie fra en fjern fortid, men en beretning fra vores hverdag. En beretning om os. En stemme ind i vores liv, der siger: “Det er dig. Det har du gjort”.

At vi selv er mørket, det er langfredags afsløring. At mørket i verden ikke er noget, der omgiver os, men noget, der kommer fra os.

Men så alligevel, er alt langfredag ikke mørke. Midt i mørket skinner et lys. Midt i mørket flækker forhænet, så en ny åbning viser sig. En vej ud af mørket. Jesus Kristus. For ikke alene er han den uskyldige, vi har dømt. Den nedværdigede vi har spottet og den udstødte, vi har hånet. Nej, han er også mennesket, som Gud sendte til verden. I ham tog Gud vores liv på sig. Levede, afslørede det, udfoldede det. Alle vores inderste afkroge, alt det mørke, vi normalt skjuler for hinanden, udlevede han, afslørede han, for at intet menneskeligt skulle være ukendt for Gud. Han levede menneskelivet til alt var fuldbragt, og det gjorde han for at tilgive os vores menneskelighed. Tilgive os det mørke og den død, som vi spreder i livet.

Langfredags lidelse og død er altså ikke en slags mørk overgang til påskedags glædelige budskab. Nej, påskedags budskab udspringer og findes i korset. Korsets budskab er nemlig, at Kristus på korset tog hele vores liv med sig i døden. At alt det mørke vi spreder i verden dér blev taget med i døden. At Gud på korset dømte os, som vi havde fortjent.

Og derfor kan man også tale om et langfredagsevangelium. Dagens glædelige budskab er nemlig, at vores liv døde på korset langfredag. Nemlig det liv, hvor døden hersker. Det liv, hvor vi spreder dødens mørke om os, så vi tager livet fra andre.

At vores liv døde på korset betyder, at vi nu kun har livet for os. Døden har gjort sin gerning med os. Det som vores liv var bestemt til, er nu fuldbragt. Angsten, bekymringen, selvhævdelsen, hånen, egoismen, alt det, som gjorde vores og andres liv til død, er dødt. Dødt for Gud og for os. Foran os ligger derfor alene livet.

Det er evangeliet i dag, langfredag, og alle andre dage: At vejen til livet, som vi selv spærrer med døden og mørket, vi bringer med os, nu er åbnet for os. At vi ikke skal dø, men leve. Leve i taknemmelighed og glæde over, at vi, der var bestemt til at dø, har fået livet i gave.

Du, som har dig selv mig givet,
lad i dig mig elske livet,
så for dig kun hjertet banker,
så kun du i mine tanker
er den dybe sammenhæng!

Amen!